

ΟΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ'. - φύλ. 20 Σάββατο, 22 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1916 Αριθμός 601

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΑΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

— Άπο σήμερα όταν βγαίνει ο Νουμάς
με 8 σελίδες κάθε Σαβάτο και όταν που-
λιέται τό κάθε φύλλο

20 — ΛΕΠΤΑ — 20.

— Την άντιρροσωπεία τοῦ «Νουμᾶ» τὴν
έχει τὸ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩ-
ΛΕΙΟ Ε.Κουκλάρα (όδδος Ἀκαδημίας 53,
ἀντικρὺ στὴ Ζωοδόχο Πηγῆ). Ἐκεῖ γρά-
φουνται συντρομητές, πουλιόῦνται περα-
σμένα φύλλα ιτλ. ιτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμᾶς πουλιέ-
ται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Καστρινάκη καὶ
Γεωργαντᾶ (όδδος Ἐλ. Βενιζέλου ἀρ. 105.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΑΟΣ—Τὸ κάστρο τῶν ματιῶν.
Κ. ΚΑΡΦΑΙΟΣ—Φιλήματα.
Α. ΚΑΤΖΟΥΡΟΣ—Τὸ τραγούδι τοῦ νόθου.
ΙΟΥΔΙΑ ΗΕΡΣΑΚΗ—Σκέρτσο.
ΧΡ. ΗΕΡΣΑΚΗΣ Δόξα—Ζωή.
ΝΙΚΟΣ ΡΙΤΣΟΣ—Φεγγάρι,
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ—Πλάτι στὴν ἀγάπη (συνέ-
χεια).
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ—Ἐκεῖδπον γεννήθηκα.
Κ. ΤΡΙΑΝΕΜΗΣ—Ἄπο τὰ «Ρουμπαγάτα τοῦ Ὁμάρ
Καγιάμ».
ΝΕΑ ΒΙΒΑΙΑ—Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΙΚΑ

Στὴ γώρα ποὺ μοῦ χάρισε τὸ φῶς
Τρεμάμενος τὸ γόνα μου συγκλίνω
Καὶ στὰ ορησθία μένω λειτουργός·
Τὸ δάκρυ μου ὡς σὲ λήκυθον ἀφίνω
Νὰ στάζει στὰ παιγνίδια τὰ καλιά,
Σ' ἔνα καρότσι, σ' ἔνα σκαλιστήρι
Ποθώντας νὰ χαρῷ μιὰ λειτουργία
Στῆς θύμησης τὸ ρόδινο ἀργαστῆρι.

— Αργαστηριάρης μαῦρος δὲ καημός
Σφυροκοκάει τὰ περασμένα χρόνια,

Καὶ πιὰ δὲ φέγγει ὁ λύχνος ὁ θαμπός
Τὴν ὥρα ποὺ λευκαίνανε τὰ χιόνια
Τὸ σπίτι, τὸ ψηλὸ καμπαναριό
Καὶ πέρα τὸν πλατύστερο τὸν κάμπο,
Τότε ποὺ μ' ἔνα βέλασμα κ' ἐγὼ
Στὸν κόσμο τῶν Ἀπείρων βγῆκα νᾶμπω.

Βελάζανε τὰ ζὰ στὰ χειμαδιὰ
Τὴ νύχτα τοῦ τρεμάμενου Γεννάρη,
Καὶ τρίζανε τὰ ξύλα στὴ φωτιὰ
Κι' ἀγνότρεμο φωτοῦσε τὸ φεγγάρι
Τὸν ποταμὸ ποὺ ἐκύλαγε λευκός,
Κι' αὐτὸ τοῦ σπιτικοῦ τὸ παραπλύρι,
Σὰν κήδησα στὸ κῦμα σὰν διφρός
Κ' ἐγὼ μὲς στὸ μεγάλο πανηγύρι.

Μεγάλωσα στὸ γόνα τοῦ παποῦ
Καὶ στῆς γιαγιᾶς τὴ στοργικὴν ἀγκάλη
Κι' ἀγροίκησα τ' ἀχὸ τοῦ σκορδιαλοῦ
Βυζαντιναὶ τῆς μάννας τ' ἀνθογυάλι
Σὰν ὅπως τὸ νερόκρινο ρουφᾶ
Τοῦ ποταμοῦ τὰ ροδισμένα φύτρα
Καὶ πάλι ὅπως βυζαίνεται ἡ χαρὰ
Σὰ γίνεται τοῦ πόνου καταλύτρα.

Τὰ πρῶτα βήματά μου πηδηχτά
Δὲν τάσσειρα σὲ κίτρινο κιλίμι
Καὶ μήδε πάλι ἐκοίταξα βαθειὰ
Στὸ μεσονύχτιο ἀνάστερο συντρόμι.
Στὸ φῶς, στὸ φῶς μπουσούλησα σιγά,
Σὰν τὸ σκυλάκι στὸ ύγραμένο χῶμα
Κ' εἰδα τὸν ἥλιο πέρ' ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ
Νὰ μοῦ φωτάει τὸ σκοτεινό μου στόμια.

Στὶς φρουρᾶσθαις τοῦ πλάνου ποταμοῦ
Σταλώθηκα, καὶ χάρηρκα τὸν ἥλιο
Σιμὰ στοὺς ζευγολάτες τοῦ χωριοῦ
Τὴν ἀπαλάμη βάζοντας ἀντήλιο.
Νὰ δῶ στὰ μεσημέρια τ' ἀγανὰ
Πυρίφλογα τοῦ θέρου τὰ δρεπάνια
Καὶ νὰ χιουμάνε πύρινα σπαθιά
Στὸν ἥλιον τὴν πλημμύρα τὰ δικράνια.

Μὰ ποὺν δικόμα ἀγγίξω τὴ ζωὴ
Κι' ἀκρολουστῶ στὰ ρόδινα γιορτάσια,
Πρὶ σκύψω σ' ἐκκλησιὰ χαραυγινὴ
Καὶ δῶ τὸν ἥλιο πίσω ἀπ' τὰ καφάσια,

Νὰ μὲ καλεῖ στὸν κάμπον ὄργωσῃ,
Καὶ στὸ χωριό νὰ μὲ γυρνάει χωριστή,
Μὲ πῆρε κάποιο τραίνο μίσαν αὐγὴ
Τυφλὸν νὰ μὲ γυρνάει, σὲ μίσαν ἀλάτη.

Καὶ μὲ γυρνάει, μὲ σέρνει!... Τί σκληρὰ
Ποὺν ὄργώνει τῆς ζωῆς μύδον τὸ χωράφι
Τ' ἀλέτοι του, καὶ πάλι τί φριχτὰ
Ποὺν μὲ κερνάει ἀπὸ φλόγινο πυράφι
Τῆς δίψας τὸ κρασί! Ν' ἀκροσταθῶ
Σὲ μιὰ γωνιὰ ποτέ του δὲ μ' ἀφήνει,
Μὰ πάντα σὲ χορδὸν ἀνεμικὸ
Μὲ σέρνει τοῦ Ἀνεκπλήρωτου νὶ δύνη.

Κι' ἂν κάτοτε μ' ἀφήσει νὺν σιαθῶ
Στὰ χρόνια τὰ παλιά, τὰ περιμένα,
Μοῦ δίνει σὰν καὶ τώρα τὸ λυγιό
Νὰ πνίγουμι, κοιτώντας συντριψμένα
Τὰ πρῶτα μου παιγνίδια τὰ τρελλὰ
Καὶ τὸ παλιό, παιδιάστικο παλάτι
Νάζει μυνάχα μιὰ κληματαριά
Κ' ἔνα σπασμένο μαῦρο σκάλοπάτι.

Συμπίδες—Θεσσαλίας

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ

Εἶναι ἔνα κάστρο μυστικὸν ὃπου φέγγουνε κι' ἀσβύνστα λάμποντα τὰ μάτια. Μόνο μάτια. "Οσα κάποτε κάποια ἀλλα κιλοέρτισαν, ὅσα περιμένουν ἀκόμα τὴν ὥρα τῆς ἀνεπούδιστης συνάτησης. Κάθε ἀνθρώπος ἔχει τὸ δικό του τὸ κάστρο μὲ τὰ δικά του τὰ μάτια. Καὶ ἵσως τὸ ἔδια μάτια νὰ φέγγουνε σὲ πολλὰ κάστρα..."

Μιὰ νύχτα μὲ μιὰ Ἀγάγκη δῆλης τῆς "Ἔπαρξής της τὸ κάστρο της ἀναζήτησε η Κοπέλλα καὶ θωρώντας βαθιὰ μέσα στὴν φυγή της αἰτιάνθηκε τὸ κρυφὸ τῆς κομμένιγ τον πύλης. Μιὰ νύχτα σεληνοφωτισμένη, σχεδὸν ἡρῷως τιμημένα νοσταλγική. Ο Φεγγαριστὸς Ιππότης, ὁ ἄνθρωπος της Φίλως, χωρὶς ν' ἀφήσει τὸ μακρὺ του Φιλί, εἶχε ἔρθει πολὺ ποντά της· η τὴν εἶχε ἀνηφώσει Ἐσείνη σ' Αὐτὸν; Δὲν εἶδερε. Εἴξερε μόνο πόλης μέσα στὴν ἀστριή μὲ γαληνές ἀντιρεγγιές νύχτα, τὴν ἀσυγχράτητα παθητική, ἔσαψανα νεκρικὰ τὴν εἶχε παγώσει τὸ νοερό του καὶ πώς ἐντατικὰ εἶχε θέλησει μιὰ φλόγα μέσα στὸ χλωμὸ ἀρριστό του πρόσωπο, ποὺς θέλησε μάτιαν νὰ τοῦ δώσει. Μάτια ποὺ θὰ καίσει μέσα στὰ δικά της, ζωὴ πραματική, ἀδιάφορη πιὰ κι' ἡ μιὰ τέτοια Δύναμη θὰ σπότωνε τὸν ἀμιορφό της τὸν Ιππότη ποὺ μόνο καλωσύνεις τῆς εἶχε χαρίσει..."

"Ηρθε στὸ κάστρο τὸ μυστικό, τὸ μεγάλῳ, τ' ὀλόβουβο. Εἶταν ἡ σιωπὴ του σὰν τὶς ἀπέραντες σάλες ἀπέραντη δὲν ἀκούεταν οὔτε ὁ ἀδυνατισμένος ἀντίλαλος ἐνὸς ἔσελεπτισμένου κρότου ποὺ θὰ εἶχε ἀντιγγῆσει ἀνεπαίσθητα, σὰν ἄφωνο ψιθύρισμα, εἶναι μυριάδες χρόνια. Κ' ἡ σιωπὴ ἐπέβαλλε στὸ κάτι ποὺ μέσα της μ' ἀγωνία σφίχθηκε κι' ἀνατρίχιασε τὴν ἔδια τρομαγτικὴ ήσυχία, τὸ ἔδιο ἀτονο καθὼς ἀρχισε ἀπαλὰ νὰ γλυτρῷ στὸ ἀπεριόριστο σκοτάδι τὸ φωτισμένο μόνον ἀπὸ τὰ μάτια ποὺ σπινθηρίζανε δῆλα, πράσινα, μαύρα, σταχτιά, σταχτογάλανα, γαλανά, καστανά, πρασινόμαυρα, μ' δῆλα τὰ χρώματα καὶ τὶς πιο λεπτές διαχύμανσες κοὶ μεταλλαγές τους, μὲ κάθε ἔκφραση ποὺ ἐσβύναν, ἀναβαν, χάνονταν, πετώντας μὲ φωτεινοὺς ἐλιγμοὺς διλόγιρα της... Κάπου ἀσάλεντα διαισθάνθηκε μόνο δυὸ μάτια, πολὺ μεγάλα, καστανά, μάτια γλαρά, γεμάτα θέληση σύγχρονα, ἀπάνω της καρφωμένα, μὰ δὲ θέλησε ν' ἀφήσει τὴν ἐντύπωση οὔτε νὰ τὴν ἀγγίξει.

Τ' ἀμέτρητα μάτια στὸν κύκλο τους τὴν είχαν ἀρπάξει καὶ σ' δῆλο τὸ κάστρο τὴν ὄδηγούσαν τρελλά· ὑστερα διλόρθια τὴν σταμάτησαν μέσα στὴ σὰ νερένια μὰ καὶ πηγὴ ἀλυσούσια τῆς ἀσύλληπτης ὀντότητης τους. Καρφωμένη ἀκίνητη ἔμεινε. Μ' ἐνδιαφέρον καὶ ἡδονικὴ εὐχαρίστηση. Τῆς ἀρεῖαν τὰ πολύχρωμα μάτια ποὺ περνοῦσαν γλυκά, γλυώδη, ἀνάμεσα στὰ μαλλιά της, σὲ κάθε της τρίχα ἀνάιεσα, ποὺ· γαῖδεναν τὰ ζέρια της, τὰ δάκτυλά της, χωρὶς νὰ τῆς εἶναι δυνατὸ νὰ τὰ σφίξει καὶ νὰ πιάσει, ἀκονιτοῦσαν στὸ πρόσωπό της. Βραχιόλια καὶ στέμματα καὶ περιδέρια τῆς δένανε ποὺ διοέναν διλάζανε. Γιὰ δρα, γιὰ πολλὴ ώρα.

"Ολιγὴ σιωπὴ τοῦ Κάστρου φωσφόριζε κ' ἔξαφνα η Κοπέλλα στὴν ἀρχὴ κάπουας κούραστης σχεδὸν ὀδυνηρής ἔνιωσε ἀναφυλλητὰ νὰ τὴ διαπερνοῦνε, πότε πύρνα καὶ πότε τόσο παγιωμένα... Καὶ μιὰ φοβέρα μάντεψε ὀλοένα πιὸ ἀπειλητική, ὅσο κι' ἀν προσπαθοῦσε νὰ τὴν πνίξει, ἐπίμονα ἀποφεύγοντας τὰ καστανὰ μάτια ποὺ προσηλωμένα τὰ αἰσθάνονταν χωρὶς νὰ τὰ ἔχει δεῖ, χωρὶς συνειδητὰ δικόμη [νὰ θέλει νὰ τὸ ξέρει]..."

Τὰ μάτια πιάσανε ἔνα χορό, ἔνα χορὸν δίλιοιώτικο δικό τους, χωρὶς σκοπό, χωρὶς ἥχο. Σφιγμένα ὅλα μαζὶ κοντά καὶ σφιχτὰ τὸ ἔνα πάνω ἀπὸ τὸ ἄλλο σ' ἀμέτρητες σειρές, σὰ σινσαρειμένα δαχτυλίδια, γυρνοῦσαν τόσο μανιασμένα ὥστε δὲν ἔχωριζεταν πιὰ οὔτε χρῶμα, οὔτε σχῆμα, στὸ στρόβιλο τοῦ θαμπωτικοῦ τους δύκουν. Καὶ μονάχα στὸ ὄψις τοῦ βλέμμα της Κοπέλλας ἔνα κενὸν ἀνοίγεταν ἀπλήρωτο, γιατὶ κανένα ἀπὸ τὸ ἀμέτρητα μάτια, ὅσο κι' ἀν τὴν κύτταζαν, δὲν ἀρμονίζεταν· δῆλα κάποτε τάχεις ἀγναντέψει ἀρκετὰ βαθιὰ γιὰ νὰ τὰ νιώσει ἀνήμπορα δῆλα μιὰ συγκίνηση νὰ ξυπνήσουν· κανένα δὲν ἀγαποῦσε γιὰ